

ЗАСЕДАНИЕ НА КОМИСИЯТА ЗА СЛАВЯНСКИ КНИЖОВНИ ЕЗИЦИ КЪМ МЕЖДУНАРОДНИЯ КОМИТЕТ НА СЛАВИСТИТЕ С НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ НА ТЕМА „ЕЗИКОВАТА ПОЛИТИКА И СЛАВЯНСКИТЕ ЕЗИЦИ СЛЕД 90-ТЕ ГОДИНИ НА ХХ ВЕК“

От 26 до 28.V.2011 година в Славянската библиотека към Народната библиотека в Прага се проведе поредното годишно заседание на Комисията за славянски книжовни езици към Международния комитет на славистите с научна конференция на тема „Езиковата политика и славянските езици“ с участници от България, Германия, Македония, Полша, Словакия, Словения, Украйна, Хърватия и Чехия. Престижният форум мина под патронажа на Философския факултет и Департамента за южнославянски и балкански изследвания при Карловия университет. Отговорник по организацията и провеждането беше проф. д.ф.н. Хана Гладкова, научен секретар на Комисията.

Форумът беше открит от председателя на КСКЕ проф. д-р Кина Вачкова. Тя изнесе доклад за дейността на Комисията през изминалия едногодишен период, през който се проведе заседание и конференция на тема „Власт и кодификация“ във Варна (13 – 15.IX.2010 г.). Материалите бяха публикувани в едноименния сборник *Власт и кодификация* (Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“, 2011, с. 310) под редакцията на Д. Иванова, К. Вачкова, Н. Николова.

Научната програма на конференцията в Прага включваше пет заседания, в които бяха представени различни дискуссионни проблеми, свързани с моделите и общите принципи на езиковата политика на Европейския съюз; с езиковата ситуация и езиковата политика в отделните славянски страни в контекста на европейска интеграция; с промените в езика през последните две десетилетия и др.

На новите акценти в съвременната европейска политика обърна внимание в своя доклад Станислав Гайда (Ополе) – «„Новата“ езикова политика» («„Nowa“ polityka językowa»). Темата за езиковата политика в условията на европейска интеграция беше обстойно разгледана в следните доклади: «Езиковата ситуация и езиковата политика в Словакия в международен (славянски) контекст» («Jazyková situácia a jazyková politika na Slovensku v medzinárodnom (slovanskom) kontexte») на Славо Ондрейович (Братислава) и «Македонският език и евроинтеграцията» («Македонскиот јазик и евроинтеграцията» на Лидия Тантуровска (Скопие).

Проблемите на езиковата политика в отделни славянски страни след 90-те години на XX век бяха предмет на изложението на Лариса Масенко (Киев) – «Езикова политика в постсъветска Украйна» («Языковая политика в постсоветской Украине»), и на Диана Иванова (Пловдив) – «Българската езикова политика след 90-те години на XX век». На по-частен проблем на българската езикова политика, свързана с личните имена, обърна внимание със своя доклад Кина Вачкова (Шумен) – «Езикова политика в България и българската антропонимична система».

Не липсваха и съпоставителни изследвания на езиковата политика в различни славянски страни във и извън Европейския съюз. На тази тема беше посветен докладът на проф. д-р Юлиане Бестерс-Дилгер от Славянския семинар на Университета във Фрайбург «Езиковата политика в Полша и Украйна с оглед на изискванията на Съвета на Европа и на Европейския съюз» («Языковая политика Польши и Украины по отношению к требованиям Совета Европы и Европейского союза»).

На проблема на езиковата кодификация и възможността за регулирането ѝ от страна на властовите институции като актуална задача на съвременната езикова политика се спря в доклада си Ада Видович-Муха (Любляна): «Кодификацията в съвременната словенска езикова политика» («Kodifikacija aktualne slovenske jezikovne politike»), а нейният колега Войко Горянец разгледа словенската езикова ситуация в ракурса на преводаческата практика (писмена и устна): «Словенската езикова ситуация и ролята на писмения и устния превод» («Slovenska jezikovna situacija ter vloga prevajanja in tolmačenja»).

На важни проблеми, свързани с езиковата политика в образованието, бяха посветени два доклада – единият за обучението по чешки език като чужд, а другият – на образованието в детска възраст. Съответно Хана Гладкова сподели чешкия опит в своето изложение: «Езиковата политика в обучението по чешки език като чужд език» («Jazyková politika a výuka češtiny jako cizího jazyka»), а Мира Набелкова – словашкия: «Хурвинек и езиковата политика в Словакия с оглед на децата» («Hurvínek a jazyková politika na Slovensku vo vzťahu k deťom»).

Докладът на Яна Шолчина (Будишин) представи темата за езиковата политика по отношение на малцинствените езици и по-специално за функционирането на лужишкия език в условията на билингвизъм в Германия: «Специфика на езиковата политика в условията на двуезичие» («Wosebitośće rěčneje politiki pod wuměńjenjemi dwurěčnosće»).

Вниманието на аудиторията бе насочено и към отношението *езикова политика – езиково законодателство*. По този въпрос докладваха представителите на Чешката академия на науките (Прага) Ян Корженски: «Езиковото законодателство и славянските езици» («Jazykové právo a slovanské jazyku»), и Вит Довалил: «Езиковото законодателство в Чешката република» («Jazykové právo v České republice»). На неуспешните опити за прокарване на Закон за езика в Хърватия беше посветен и съвместният доклад на Марко Самарджия и Крешимир Мичанович (Загреб) «Закон за хърватския език – много пожелания и три неприети предложения» («Zakon o hrvatskom

jeziku: mnogo želja i tri neprihvaćena prijedloga»).

В оживените дискусии по време на конференцията се хвърли допълнителна светлина върху общи и специфични проблеми, свързани с езиковата политика и динамиката на книжовноезиковите процеси в славянските страни.

Статиите от заседанието ще бъдат публикувани в специален брой на сп. *Acta Universitatis Carolinae. Philologica. Slavica Pragensia* под заглавие *Jazyková politika a slovanské jazyky*.

На 29 май 2011 г. се проведе заключителното работно заседание, на което проф. Ян Корженски представи концепция за участието на КСКЕ в XV Международен конгрес на славистите (Минск, 2013 г.) в самостоятелен блок «Езиковото законодателство и славянските езици». За главен референт на кръглата маса бе избран проф. С. Ондрейович (Братислава), а за съдокладчици (кореперенти), някои от които уточнени допълнително – Вит Довалил (Прага) с пилотно изследване за чешкия език, проф. М. Самарджия (Загреб) с комплексно изследване на езиковото законодателство в бившите югославски републики и проф. Н. В. Мечковска (Минск) – за източнославянските страни. За дискусант бе избрана д-р Я. Шолчина (Будишин).

Прие се поканата от словенските членове на КСКЕ Словения да бъде домакин на следващото заседание, което ще се проведе в Любляна в периода 7 – 9.VI.2012 г. Темата на конференцията е «Предизвикателствата на променящата се езикова ситуация в славянските страни».

Диана Иванова